جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

درس نهم: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رحلت رسول خدا(ص)

♥ آیه‌شناسی

﴿و ما محمّد الاّ رسول قد خلت من قبله الرّسل افان مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم و من ینقلب علی عقبیه فلن یضرّ الله شیئا و سیجزی الله الشاکرین﴾

پیام: سپاس‌گزاران واقعی کسانی‌اند که ثابت قدم‌اند و تزلزل در عقیده ندارند.

◄ خلاصه‌ای از رخدادهای عصر امامان

امامان

- حوادثی رخ داد که رهبری جامعه را از مسیر امامت خارج کرد، امام با وجود حضور، فاقد قدرت؛ امکانات لازم برای اجرای همه جانبهٔ مسئولیت خود شدند.
- فقط در یک دورهٔ کوتاه **چهار سال و ۹ ماه**، ادارهٔ حکومت به امام علی (ع) رسید که عالی‌ترین نمونه حکومت بود با وجود همهٔ مشکلات از سوی دشمنان.

بنی امیه

- سرسختانه با پیامبر (ص) مبارزه می‌کردند و فقط هنگامی تسلیم شدند که پیامبر اکرم (ص) شهر مکه را فتح کرد.
- ابوسفیان حدود دو سال قبل از رحلت به ناچار و به ظاهر اعلام مسلمانی کرد و **پسرش معاویه** جنگ صفین را راه انداخت و در سال چهل هجری با بهره‌گیری از **ضعف و سستی یاران امام حسن (ع)** خلافت را به سلطنت تبدیل کرد.
- معاویه بر خلاف **تعهدی** که به مسلمانان داده بود پسرش، یزید را به جانشینی خود قرار داد.

بنی عباس

- پس از سقوط بنی امیه،حکومت بدست آنان افتاد، آنان خود را عمو زادگان پیامبر (ص) می‌دانستند.
- به نام اهل بیت قدرت را از بنی امیه گرفتند ولی روش سلطنتی آنان را ادامه دادند.
- اگر تحول معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر (ص) و دو میراث گرانقدر آن حضرت یعنی قرآن‌کریم و ائمه اطهار (ع) (ثقلین) نبود، نامی از اسلام باقی نمی‌ماند.

سخنرانی های متعدد امام علی (ع)

بیم دادن به ضعف سستی مسلمانان در مبارزه با بنی امیه: «شامیان پیروز خواهند شد به جهت اینکه در راه باطل، زمامدارشان، شتابان فرمان می‌برند، قلب انسان به درد می‌آورد که آن‌ها در مسیر باطل خود این‌چنین متحدند و شما در راه حق متفرق و پراکنده‌اید.»

«سرپیچی از دستور امام و اختلاف و تفرقه موجب سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت گردید.»

«بنی امیه حرام را حلال شمردند و در حکومتشان دو دسته بگردیدند: بر دین و بر دنیا»

@DaneshSad

جمع بندی دینی یازدهم رشته انسانی

◀ چالش‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عصر امامان (متات)

۱) ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) ≠ حفظ سخنان و سیره پیامبر (ص) (درس ۱۰، ص ۱۲۵)

- علاقمندان فقط می‌توانستند به حافظه بسپارند ولی چند اشکال اساسی داشت:

الف) افزایش خطا در نقل احادیث - کم و زیاد شدن عبارت‌ها - فراموش شدن اهل حدیث (غیر عمدی)

ب) شرایط مناسب و تحریف و خودداری از نقل حدیث (اغراض شخصی - به نفع حاکمان) (عمدی)

ج) بی‌بهره شدن از یک منبع مهم هدایت (علت) و در نتیجه دخالت دادن **سلیقهٔ شخصی** در احکام دین (معلول)

- علت عدم تشخیص احادیث صحیح از غلط **نتیجه** عدم حضور اصحاب پیامبر به دلیل فوت و یا شهادت
- این وضع برای پیروان ائمه پیش نیامد زیرا ائمه (ع) احادیث پیامبر را حفظ کرده بودند. (مانند حدیث سلسلهٔ الذهب)

۲) تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث ≠ تعلیم و تفسیر قرآن کریم

علمای:

۱) وابسته به قدرت ← تفسیر قرآن موافق با منافع قدرتمندان

۲) اهل کتاب مثل کعب الاحبار یهودی - داستان‌های خرافی در مساجد مطابق با افکار خود.

۳) ارائه الگوهای نامناسب

- دنباله روی از **شخصیت‌های برجستهٔ** جامعه
- اسوه بودن پیامبر ← تربیت انسان‌های آزاده مانند امام علی - مقداد - عمار و ...
- حاکمان ← انزوای شخصیت‌های **اصیل** به خصوص **اهل بیت (ع)**

۴) تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت

- ورود جاهلیت با شکل جدید.
- شخصیت‌های **باتقوا**، جهادگر، و مورد احترام و اعتماد پیامبر منزوی شدند و **طالبان** قدرت و ثروت قرب و منزلت یافتند.
- حاکمان بنی امیه و بنی عباس ← کاخ‌های بزرگ و مجلل - خزائن خود را از جواهرات انباشته.

این تغییر مسیر

- جامعهٔ مؤمن و فداکار عصر پیامبر (ص) را به جامعه‌ای راحت‌طلب و تسلیم تبدیل شود.
- بی‌توجه به سیره و روش پیامبر اکرم (ص) تبدیل شود.

@DaneshSad